

VAN DE REDACTIE

Alweer anderhalve maand voorbij. Tijd vliegt, iedereen heeft het ook altijd druk. Maar de vakantietijd is ook weer aangebroken, hoewel de scholen "laat" vakantie krijgen. Tot eind juli moeten ze nog. Maar groep 8 is al op kamp geweest en de anderen gaan nog heerlijk op schoolreis. Dat breekt de weken die nog te gaan zijn.

Afgelopen week hebben we veel fietsers door het dorp gehad. Dit vanwege de kunstschouw. Ook ons dorpshuis werd druk bezocht. Er waren prachtige creaties te zien, en sommige zelfs te koop, van enkele creatieve dorpingen onder ons. Was zeker een succes en voor herhaling vatbaar.

In ons krantje staan weer de vaste rubriekjes: de Pen, wist U datjes, weer een vervolg van Noordwelle door de eeuwen heen en een aflevering van Rinus door Australië.

Wij krijgen graag kopij, dit voor 25 augustus inleveren bij de redactie of gewoon via de mail. Veel lees plezier voor nu.

de redactie

NOORDERNIEUWSWELLE **Dorpskrant van Noordwelle**

nnw@zeelandnet.nl

www.noordwelle.com

31^e jaargang

Versijnt 10x per jaar

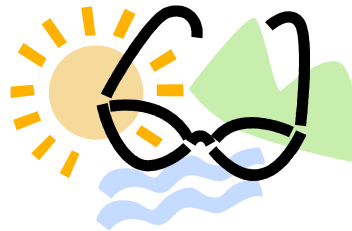

Redactie: Trudy Groenleer, Marja Leistra, Mariëtte Romeijn, Heleen Vermeer en Sandra van Leeuwen

Vormgeving: Annelies Slootweg en Leo Schults

Wist u dat:

- Wij de vorige maand al schreven over de opknopbeurt van het dorps huis
- De ramen nu ook een mooie sticker hebben gekregen
- Het opplakken hiervan nog niet meevalt
- Je dan ook eerst de bescherm laag eraf moet halen
- Wij nog een verlaat geboortebericht binnen kregen
- Op 11 mei Leah is geboren, zusje van Palace en Dirk
- De ouders Emmely en Marcel Everaers dan ook erg blij zijn met hun drietal
- Wij weer nieuwe inwoners kunnen verwelkomen
- Jan en Herda Heikamp met hun zoontje Arne op de Dorpsring zijn komen wonen
- Het pension nu ook door hen wordt gerund
- Wij hopen dat zij zich snel thuis voelen in ons dorp
- Yelle nieuwe schoenen heeft gekregen
- dit niet zo bijzonder is?
- dit wel gebeurde in de nieuwe travalje
- er goed belangstelling voor was
- de pers ook aanwezig was
- er hiervan ook op youtube een filmpje kunt zien
- u hier ook een promofilm kunt vinden over het Noordwelle boek
- u dan kunt zoeken op Noordwelle new test
- De redactie ook even van wat vrije dagen gaat genieten
- U het volgend nummer dan ook pas weer in september in uw brievenbus kunt vinden
- Kopij tot 25 augustus ingeleverd kan worden

VOOR UW AGENDA:

- elke laatste vrijdag van de maand: Heeren van Noordwelle
- idem van 17.30 tot 21.00: Snackteam
- elke en 1^e en 3^e vrijdag van de maand: Jongerensoos

ZOMERROOSTER BIBLIOBUS

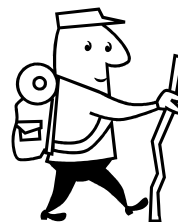
27 juli t/m 4 september:

In deze periode komt de bibliobus alleen op **28 september en 1 september** in Noordwelle. Augustus dus geen bus.

DAUWTRAPPEN

Donderdag morgen 21 mei, Hemelvaartdag, 's morgens om 6 uur dauwtrappen, ons jaarlijks terugkerende tochtje over Slot Moermond naar het strand. Prachtig weer, je kon het zonder jas wel aan.

Wij met 16 mensen onderweg, helaas moesten er een paar afhaken; intussen Martien druk ik de weer om met de huifkar met medepassagiers, op weg te gaan naar de Rampweg, want daar kwamen de dauwtrappers weer de duinen over na een mooie wandeling over het strand.

Na even gepauzeerd te hebben gaan de lopers weer op weg, een gedeelte in de huifkar, op naar het ontbijt in Ons Dorpshuis. Je kon van een afstand al ruiken wat of ze daar aan het klaarmaken waren, dan loopt het water al in je mond na zo'n wandeling, als je dan binnenkomt en je ziet wat er allemaal te happen is, zou een hotel jaloers op zijn.

Dus namens al de deelnemers, onze hartelijke dank voor het ontbijt en hopelijk tot volgend jaar. O, ja, nog even dit: Johan

Hendrikse heeft de route uitgerekend en het is niet zoals wij denken 8 km, maar tussen de 10 en 11 km.

Kees Hart

Hallo,

Toen ik vorige week bij school aan kwam werd mij de pen in handen geduwd door de vorige schrijver. Dus zal ik nu iets moeten gaan vertellen.

Ik ben Janneke de Ronde en samen met mijn man Frank en 2 dochters Manon en Anouk woon ik aan het Zuidwellewijken nr 9. Frank en ik hebben dit huis gekocht in 1990 en na een jaar intensief verbouwen zijn we in 1991 getrouwd. Tijdens de verbouwing stonden er op een gegeven moment alleen nog 4 buiten muren, maar het Noordernieuwswelle kregen we altijd trouw in de brievenbus.

Frank werkte toen bij Transportbedrijf Bouwman in Renesse. Waar hij onder anderen schepen loste met een loskraan.

Voordat onze dochter Manon geboren werd werkte ik bij Rabobank "Schouwen". Eerst op het kantoor in Renesse en daarna in Burgh-Haamstede. Toen de bank ging fuseren met Zierikzee ben ik in de vervangingsdienst terecht gekomen en heb ik op bijna alle kantoren en zittingen wel gezeten. Toen Manon geboren is in 1995 ben ik gestopt met werken en fulltime moeder geworden. Wel ging ik 1 dag in de week bij mijn ouders helpen die in die tijd nog een zuivelboerderij hadden. Daar maakte ik kaas en andere zuivelproducten zoals yoghurt en karnemelk. In 1998 is onze tweede dochter geboren.

In de tussentijd is Frank veranderd van baan eerst zat hij bij Kole in Kapelle, waar hij met een truck met een kraan erop schepen ging lossen. Een paar jaar daarna is hij weer terecht gekomen bij Bouwman in Renesse en zit nu op een minikraan.

Toen de kinderen naar school gingen hier in Noordwelle heb ik 5 jaar in de ouderraad gezeten en het was leuk om zo betrokken te zijn bij de kinderen en de school.

Nu de kinderen alweer wat ouder zijn ben ik weer begonnen met werken. Ik zit nu bij de vleesboerderij Boot in Kerkwerpe. Waar ik veel al in de productie zit. Manon zit nu op het Ostrea lyceum in klas 2 havo en Anouk zit nu in groep 7 van OBS de Stove. Ze hebben het allebei erg naar hun zin op school en gaan er graag naar toe.

*Groeten namens ons allemaal
Janneke de Ronde*

AUSTRALIË REISVERSLAG Deel 7

WOENSDAG 6 Augustus, Dag 19 Barkly - Mount - Isa

Vandaag is onze route maar 450 km, dus bijna de helft van gisteren. Om tien uur verlaten we het noorden en rijden Queensland binnen, de provincie van de zonneschijn. We moeten ons horloge een half uur vooruit zetten omdat we constant naar het oosten rijden. Verder blijft het hetzelfde en blijft het ook heel rustig op de weg, om het uur een tegenligger. Ons doel is vandaag Mount - Isa een levendige stad met ongeveer 30.000 inwoners. Het is een stad waar koper, lood en zinkmijnen zijn. Ook goudmijnen liggen er in de buurt maar dit zijn maar heel kleine mijnen. De temperatuur is er zo om de 25 ° C wat voor ons een heerlijke temperatuur is en wij dan ook een heerlijke wandeling door de stad maken. In het donker is de verlichting van de mijnen een fantastisch schouwspel.

DONDERDAG 7 Augustus, Dag 20 Mount - Isa -- Charters Towers.

We zijn nog steeds onderweg naar de oostkust onze bestemming Cairns , maar voor het zover is overnachten we eerst nog in Charter-Towers 720 km van Mount Isa waar we

vanmorgen zijn gestart . De autowegen hier zijn van een andere samenstelling dan bij ons en een snelheid van 60 km is soms nog te hard.

Het vlakke landschap gaat langzaam over in heuvelachtig gebied met soms een klein bergje.

De bergen hier zijn maar zo'n 1750 mtr. hoog, maar wel aangenaam om naar te kijken.

In de verste verte nog steeds geen gebouw te zien . We komen in Chonconey waar op een bord staat te lezen dat de hoogste temperatuur hier ooit gemeten 53° C is geweest.

Alice Springs geldt als het centrum van de Flying-Doctors Service, maar ver voor deze organisatie in Alice Springs van de grond kwam beschikten ze hier over een soortgelijke organisatie.

Langzamerhand zien we in de verte kleine gebouwtjes en boerderijtjes. In Ravenshoeef zien we de eerste Friese melkkoe wat je als Nederlander goed doet. Je zult het niet geloven maar in Malanda een dorpje verderop staat een SPAR winkel. Je gaat je als Nederlander hier thuis voelen. Nog even verderop een echte melkfabriek en Nederlands smakende kaas.

Om half 6 komen we op onze camping aan, een hele mooie camping en schoon, wat in de desert nog wel eens te wensen over liet. We zijn aangekomen in Charters Tower, nog 1 dag van ons doel Cairns verwijderd.

VRIJDAG 8 Augustus, Dag 21 Charters Towers - Cairns.

Vanmorgen half 6 opgestaan en vroeg in de bus. We rijden langs Clarck River via de Curtain Fig Tree, dat zijn heel bijzondere bomen waar het lijkt alsof de wortels uit de takken van de bomen groeien. Maar in werkelijkheid zijn het een soort lianen waarvan de zadjes door vogelpoep op de takken terecht komen zodat deze van boven naar beneden groeien. Het is werkelijk een fantastisch gezicht. Verder gaan we nog langs de Millaa Millaa watervallen bij Mount Garmet wat een

heuvelachtig (bergachtig) gebied is, het doet me denken aan Frankrijk in de buurt van Brive. Ook zien we hier weer de Friese melkkoe en verder van alles wat.

Cairns is een grote moderne stad met hoge flatgebouwen en heel veel hotels. De stad ligt aan de Coral Sea waar het Great Barriere Reef is. We blijven hier drie nachten zodat ik besluit niet mijn tent op te zetten maar een Cabin te huren met een echt bed, toch net iets comfortabeler dan een tent.

ZATERDAG 9 Augustus, Dag 22 Cairns - Great Barriere Reef. (Gr. B. R.)

We worden vanmorgen opgehaald door een bus van de maatschappij die ons per snelle boot naar het Great Barriere Reef zal brengen. In de haven aangekomen is het een drukte van belang en er liggen misschien wel 15 grote schepen en tientallen kleinere schepen en zeilboten in de haven, allemaal met een doel, het Gr. B. R.

Om half negen is het inschepen en dan nog anderhalf uur varen voor we het GR. B. R. bereiken. Het Gr. B. R. is een onderwater bergrug van in totaal zo'n 2000 km lang, waarvan de bergtoppen net onder water steken. Deze zijn helemaal begroeid met koraal van allerlei soorten. Het ligt ten Oosten van Australië. In en langs dat koraalrif leven duizenden soorten planten en vissen van allerlei soorten en maten, je kan het zo gek niet bedenken.

Bedenk zelf maar een vis, als je even kijkt, zie je er wel een die je zelf bedacht zou kunnen hebben.

Al die kleuren, ook het koraal heeft soms aan de bovenkant blauw met gele strepen en hoe dat allemaal beweegt. Je moet het zelf gezien moeten hebben, dit is zo mooi, het is niet te vertellen. Hoe ik het gezien heb? Wel, ik heb een uur lang in een semi duikboot gevaren, je zit dan ongeveer 1 mtr. onderwater en je kan door de glazen wanden alles zien. Je ziet er visjes net zo groot als een stekelbaarsje maar er kwam er ook een langs van 150 kg. Een bekende in de buurt, want ze

noemden hem Walli. 's Middags als de instructeurs verschillende vissen voeren, zoals de barracuda, komt Walli op het duikplateau z'n lunch halen.

Tijdens de onderwater rondvaart zien we nog 2 grote zeeschildpadden, barracuda's, haaien en dolfijnen. Heel andere dolfijnen dan waar wij aan denken, kleiner en dikker maar wel mooi en dat is ook zo voor de haaien, ook deze zijn veel kleiner. Ik begrijp nu dat mensen die er eerder zijn geweest er naar terug verlangen. Om vijf uur zijn we weer terug in de haven en om half zes op de camping. Daar ontmoeten we een groep Fransen die 4 dagen alleen maar het Gr. B. R. bezoeken en dat vinden ze zelfs niet genoeg.

Ik kan het wel begrijpen want het is ook zo mooi, dat iedereen in zijn leven het een keer gezien zou moeten hebben.

ZONDAG 10 Augustus, Dag 23 Regenwouden Kuranda.

Vandaag bezoeken we de regenwouden van Kuranda . Een kabelbaan van bijna 4 km. brengt ons over de toppen van het regenwoud naar het plaatsje Kuranda. Er zijn 2 tussenstops zodat je ook werkelijk door het regenwoud kan lopen. We zien er verschillende tropische planten maar ook woudreuzen van wel 60 of 70 mtr. hoog en een doorsnee van wel 3 mtr. en meer.

Als je onder aan zo'n boom staat voel je jezelf heel klein, ook hangt het vol met lianen, maar geen Tarzan te zien. Aan het eind van de kabelbaan is het een half uurtje lopen om in het plaatsje Kuranda te komen. Een heel gezellig stadje en het barst er van de winkeltjes, bazaars en eettentjes, maar er is geen biertje te koop. De Australische regering houdt er een heel streng alcohol beleid op na, dus het is niet gemakkelijk om voor 6 uur 's avonds een biertje te kopen.

Na de lunch gaan we naar een aboriginal show, het is een demonstratie van speerwerpen, boemerang gooien en rituele dansen. Er komt geen echte aboriginal aan te pas, allemaal in elkaar gezet voor de toeristen. Na deze demonstratie gaan we

terug naar het station van Kuranda vanwaar we met een nostalgische trein terugrijden naar Cairns. Deze spoorlijn is bijzonder, omdat hij in 1872 is aangelegd en diende om de goud - koper - lood en zinkmijnen te bevoorraden. Maar ook om de soldaten die de mijnen moesten beschermen te vervoeren.

De treinreis duurt bijna 2 uur, we komen van een hoogte van 350 mtr. boven de zeespiegel en komen in Cairns aan op ongeveer 20 mtr. Onderweg hebben we geweldige uitzichten en komen langs steile hellingen en diepe kloven. Het is adembenemend.

Om half zes zijn we terug op de camping en wacht ons een heerlijke maaltijd.

Wordt vervolgd

NOORDWELLE DOOR DE EEUWEN HEEN - 117

De kleermakers van Noordwelle – 1

De eerst bekende kleermaker uit Noordwelle was Machiel Ruping, geboren in 1743, die op 29 augustus 1798 als bewoner werd geregistreerd. Hij was getrouwd met Lena van Dijke, die drie kinderen baarde: Pieter (1790), Cornelis (1791) en Iman (1794). Machiel overleed in Noordwelle op 2 april 1811, waarbij werd aangetekend dat zijn vader Pierre Ruping heette. Zijn opvolger zal de persoon geweest zijn met de enigszins curieuze naam Cornelis Beructer. Deze was in 1793 te Nieuwerkerk geboren en in 1811 uit Oosterland naar Noordwelle gekomen, waar hij zich als kleermaker vestigde. Van hem is verder niets bekend. Ruping en Beructer waren echter niet de enige kleermakers in Noordwelle. Gezien het feit dat er in 1810 maar liefst vier kleermakers in Renesse gevestigd waren, kan het geen verbazing wekken dat er in Noordwelle nog een kleermaker werkzaam en woonachtig was. Dit was Johan Adam Isheim die in 1791 vanuit Nieuwerkerk naar Noordwelle was gekomen. Hoewel hij in 1810 in Middelburg in ondertrouw ging met Anna Verschage, trouwde hij toch twee jaar later met Willemijntje Konstands uit Renesse. Hij werd in 1798 en

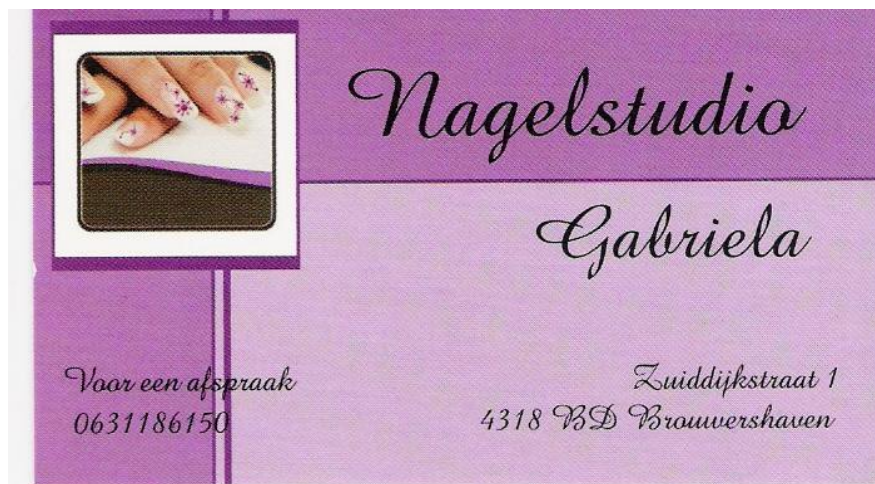
ook in 1811 als inwoner van Noordwelle geregistreerd. Als geboorteplaats werd daarbij Darmstadt in Hessen (Duitsland) opgegeven. Hij overleed op 25 mei 1829 op 62-jarige leeftijd in Noordwelle, waarbij duidelijk werd dat hij geboren was in Grüningen (Hessen) op 26 juli 1767 en dat zijn vader Johan Jakob Isheim heette. Deze zal geparenteerd zijn geweest aan de familie Isheim, wevers van stoffen, die afkomstig was uit het Duitse dorp Berghausen (omgeving Braunfels/Rhein) en van daaruit niet alleen naar Nederland emigreerde, maar in 1767 ook naar de gereformeerde zendingskolonie Kukkus aan de Wolga in Rusland en later (1906) naar de plaats Fresno in Californië waar nog steeds nazaten wonen. Johan Adam Isheim woonde in 1825 aan de dorpsring in het toenmalige huis nummer 32, het eerste huis van de zogenaamde Driehoek, gerekend vanaf de kerktoren aan de binnenzijde van de Dorpsring, schuin tegenover het trapgeveltje. Isheim had één zoon, Johan Jakob, die ook kleermaker was (in 1825 al zo vermeld), geboren op 28 februari 1809 in Noordwelle. Deze trouwde op 2 juni 1830 met de 35-jarige Kornelia van Kastele uit Kerkwerve. Zij was al zwanger bij het huwelijk want op 11 november 1830 baarde zij reeds een zoon, die conform de familietraditie weer Johan Adam werd genoemd. Op 30 mei 1833 werd een zoon Cornelis geboren die ruim een jaar later kwam te overlijden. De inwonende oma van deze kinderen, Willemijntje Konstands overleed op 15 januari 1835 op 65-jarige leeftijd. Twee maanden later werd er in het huis een dochtertje Willemijntje dood geboren. Uit een rekening van Isheim voor de landbouwer en burgemeester van Noordwelle, Cornelis Gast, blijkt welke werkzaamheden hij zoal verrichtte (illustratie). In 1845 versterkte hij een rok, een broek en een vest, fabriceerde hij een hoed, maakte hij een jas van bombazijn voor de burgemeester en een schoudermantel voor diens vrouw. De totale kosten bedroegen hiervoor 24,64 gulden. In maart 1850 adverteerde Isheim in de Zierikzeesche Nieuwsbode om een kleermakersknecht aan te trekken, die voor een jaar vast werk kon krijgen als hij goed beviel. Of dat het geval was is onduidelijk, maar in juni 1851 adverteerde Isheim weer en zocht hij “terstond” een kleermakersknecht (Zie illustraties). Johan Jakob Isheim overleed op 12 september 1859 in Noordwelle op vijftigjarige leeftijd. Zijn zoon Johan Adam volgde zijn vader (en zijn grootvader) als

kleermaker in Noordwelle op en trouwde op 10 mei 1861 met de 27-jarige dienstbode Lena Bal uit Noordwelle. Uit deze echtverbintenis werden twee kinderen geboren: Cornelia Marina in 1862 (die in 1940 in Zierikzee zou overlijden) en Marinus in 1864, die geen kleermaker meer werd, maar boekhouder in Zierikzee. Zijn moeder Kornelia van Kastele overleed in 1868 in Noordwelle en hijzelf op 22 mei 1892 in Zierikzee.

We keren terug naar eerder in de negentiende eeuw en zien dan dat een kleermaker uit Renesse naar Noordwelle kwam om daar een jong bloempje te plukken. De bijna 70-jarige Johannis Fuije kwam in 1822, nadat in 1816 zijn eerste echtgenote was overleden, naar Noordwelle om daar in het huwelijk te treden met de 25-jarige dagloonster Adriaantje Geelhoed, geboortig van Kerkwerve. Het echtpaar vertrok direct weer naar Renesse. Nog een Schouwse kleermaker kwam naar Noordwelle om een fris bloempje te plukken. Op 16 maart 1839 trouwde in Noordwelle de in Zierikzee geboren kleermaker Jan van der Have op 19-jarige leeftijd met de even oude arbeidster Janna Hoogenboom. Dit echtpaar vestigde zich in Nieuwerkerk.

F. Westra

ADVERTENTIE

The image shows a business card for 'Nagelstudio Gabriela'. The card has a purple background. On the left side, there is a small square photograph of a hand with manicured nails, some of which have a floral design. To the right of the photo, the name 'Nagelstudio' is written in a large, elegant, cursive font, and 'Gabriela' is written below it in a similar cursive font. At the bottom left, the text 'Voor een afspraak' is followed by the phone number '0631186150'. At the bottom right, the address 'Zuiddijkstraat 1' and '4318 BS Brouwershaven' is written in a cursive font.

0631186150

ZEEUWSE SPREUKEN

Z'n ôôsten uut s'n westen nie wete(n)
(geen raad geven (vooral van de drukte))

't Gaerd 'ard tegen onzochte
(hard tegen hard)

Dien is nie krepel op s'n tonge
(die is goed van de tongriem gesneden)

Beter an d'n bakker az-an de mêêster
(beter flink eten dan ziek worden)

Iemand 'n merrelaor wensen
(de plaat poetsen)

Ie is an(g)ebrand en nie gaer
(hij is niet goed wijs)

Vvò lêêlikerd stae(n)
(voor gek staan)

Ie ei(t) 'n kop as 'n ketel
(hij is vuurrood)

Zòvee as de lepel geve(n) kan
(zoveel mogelijk)

De leste man de zak opgeve(n)
(als laatste gast van een feest vertrekken)

Ie leur mé nieuwe aerpels
(hij heeft grote gaten in zijn kousen)

Z'n mond stae ni stil(le) van leutere
(hij prat aan één stuk door)

IJ is gauw in z'n keutel gepikt
(gauw op de tenen getrapt, lichtgeraakt)

De maenen zoue uut je gat braen
(gezegd als het stikheet is)

Tweêmans kieven is geen êênmans schuld
(als twee ruzie hebben, hebben beiden schuld)

Ie is te lui, dat'n z'n êêne bêên vò z'n aore zet
(erg lui)

't Is lôôpwèrk
(de bevalling is aan de gang)

Z'n lippe íeng op 't derde knopsgat
(hij stond beteuterd)

Je mò mè kieze(n) oflange(n)
(je hebt de vrije keus)

Ik 'ouwe van vrie en liber
(ik laat ieder z'n vrijheid)

't Is'n liester
(niets bijzonders, het draait op niets uit)

D'r bin(ne) altied mêêsters en bovenmêêsters
(er is altijd baas boven baas)

't Is tenminsen luusvrie en bezemschôôn
(de ergste vuile boel is opgeruimd, bv. bij een verhuizing)

Ie eid-op 't maskot (g)ezete(n)
(hij is dik geworden)

Ie ei(t) gin cent in de (z'n) maos
(hij is zo arm als Job)

Om de klaovers gae(n)
(aardappels met sla eten)

't Is gin magge(n) mè moete(n)
(het is gedwongen)

'n Smoel az 'n mendeur(e)
(een grote mond)

In de (z'n) kniepsak zitte(n)
(in de benauwdheid)

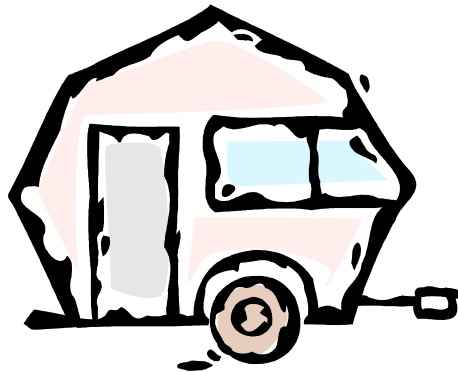
Beter an d'n bakker az-an de mêêster
(beter flink eten dan ziek worden)

't Is nog gin knoppe van z'n broek
(dat betekent voor hem niets (financieel .bv.))

Ne vrouw en ne noteljaer (notenboom),
die moeten af en toe es geklipped oôren

Zò rot as mis
(door en door rot)

Ie eit de mealenaer (g)ezieë
(hij is erg lui)

PRETTIGE VAKANTIE !